

Društvo za zaštitu bilja Srbije

**V JUGOSLOVENSKO SAVETOVANJE
O ZAŠTITI BILJA**

Zbornik rezimea

Zlatibor, 3-8.decembar 2001.godine

ZAŠTITA STRNIH ŽITA OD PROUZROKOVČA BOLESTI U 2001.GODINI

**Jevtić Radivoje¹, Zoran Jerković¹, Srbobran Stojanović²,
Gordana Forgić³, Milenko Dopuđa⁴**

¹Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

²Institut "Srbija" - Centar za strna žita, Kragujevac

³Agroinstitut, Sombor

⁴Poljoprivredni institut "Dr Petar Drezgić", Sremska Mitrovica

Uslovi za pripremu zemljišta i setvu strnina u 2000/01.godini bili su veoma nepovoljni. Dug bezkišni period i setva u suvo zemljište uticali su na jaču pojavu parazita semena i slabosti klijanaca. Veliki broj samoniklih biljaka i povoljne temperature pospešile su razvoj obligatnih parazita, pre svih prouzrokovaca pepelnice. Ovako jak napad parazita zabeležen je sredinom decembra i početkom januara (fenofaza razvoja strnih žita 32-37), pa se postavilo pitanje opravdanosti hemijskog suzbijanja. Problem je predstavljao i kolebljivost dnevnih temperatura u periodu koji je dolazio, čime bi bila dovedena u pitanje efikasnost preparata. Zbog toga na većini parcela nije urađeno hemijsko suzbijanje prouzrokovaca pepelnice i drugih parazita mada su intenziteti zaraze prelazili granicu štetnosti.

Na teritoriji Srema od ukupne površine pod pšenicom (45722ha), koju kontroliše Poljoprivredni institut iz Sremske Mitrovice, anketom je obuhvaćeno 9458 ha, što čini 5,7%. Prosečan prinos na anketiranoj površini je bio 5076 kg/ha, a na ukupnoj 4400kg/ha. Slični podaci dobijeni su i na području opština Sombor, Apatin i Odžaci. Tretirana je površina od 2540ha i ostvaren prosečan prinos od 5603 kg, dok prosečan prinos tog područja iznosi 4673 kg/ha.

Rezultati mikroogleda sa hemijskim suzbijanjem patogena strnih žita tokom 2001.g. u lokalitetima Kragujevac, Sombor i Rimski Šančevi ukazuju na statistički značajno i visoko značajno veće prinose u pojedinim tretmanima u odnosu na kontrolu. Kod pšenice ono se kretalo od devet do 28%, a na ječmu od dva do 23%. Značajnost povećanja prinosa bila je u direktnoj korelaciji sa osetljivošću sorte, vremenom primene i efikasnošću preparata.

U zavisnosti od fenofaze razvoja useva i stepena zahvaćenosti lišća prouzrokovacima pepelnice, rđa i pegavosti dobijeni su različiti rezultati pri jednokratnoj i dvokratnoj primeni fungicida. Ne može se sa sigurnošću izvesti pozitivna korelacija između prinosa i broja tretmana već samo između otpornosti i tolerantnosti sorti u odnosu na intenzitet zaraze i efikasnost preparata. Tako na primer najraširenije novosadske sorte pšenice u proizvodnji: Evropa 90, Pobeda, Novosadska rana 5 i Renesansa imale su pri dvokratnoj primeni fungicida povećanje prinosa od 21,8% (1520kg/ha) do 33,1% (2450kg/ha), a što je u direktnoj korelaciji sa njihovim stepenom otpornosti. Međutim, kod sorti Prima, Rusija i Pesma pri istom tretmanu

povećanje prinosa kretalo se od 1,1% (70kg/ha) do 4,6% (460 kg/ha). Kod ozimih ječmova povećanje prinosa iznosilo je od 24,7 do 39,9%, a kod jarah do 15,6 do 37,7%.

Za suzbijanje parazita na strnim žitima u proizvodnji 2001.godine najčešće su korišćeni preparati na bazi propikonazola, ciprokonazola, epoksikonazola, flutrafola i fluziazola u kombinaciji sa karbendazimom.

drug
kao
javlja
zašti
znač
pitan
ovog
mog

su
javlja

suzb
zašt
je iz
delu
veor
racio
ovip
ima
suzb
kada
dve
(cipe
ciha
i cip
koje

niz
2000
prev
usta
na
larvi
prep
cipe